

ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ, ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ
ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ**

**ΕΚΘΕΣΗ ΜΕ ΒΑΣΗ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 16
ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 91/271/ΕΟΚ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ
ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΓΙΑ ΤΑ ΕΤΗ 2007 ΚΑΙ 2008**

ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2010

**Ευχαριστίες του Τμήματος Περιβάλλοντος στα Συμβούλια
Αποχετεύσεων Λευκωσίας, Λεμεσού-Αμαθούντας, Λάρνακας,
Πάφου, Αγίας Νάπας και Παραλιμνίου για τη συνεισφορά τους στη
συλλογή στοιχείων.**

**Ετοιμάστηκε από το Τμήμα Περιβάλλοντος
σε συνεργασία με το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων του
Υπουργείου Γεωργίας Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος**

Η παρούσα έκθεση αποτελεί μια συνοπτική παρουσίαση για την κατάσταση της διαχείρισης των αστικών λυμάτων και της λυματολάσσης στην Κύπρο και της προσπάθειας που καταβάλλει η Κύπρος για τη συλλογή, επεξεργασία και διάθεση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και της λάσσης σύμφωνα με της πρόνοιες της Οδηγίας 91/271/ΕΟΚ για την Επεξεργασία Αστικών Λυμάτων.

Η Οδηγία έχει στόχο την προστασία των επιφανειακών νερών από την απόρριψη ανεπεξέργαστων ή μη ικανοποιητικά επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και λάσσης από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων και σταθμούς αποβλήτων από βιομηχανίες τροφίμων.

Βασικές απαιτήσεις της Οδηγίας είναι η συλλογή, επεξεργασία και ασφαλής διάθεση των επεξεργασμένων αστικών λυμάτων, ο καθορισμός ευαίσθητων περιοχών σε ευτροφισμό και η προστασία των νερών και ο έλεγχος των απορρίψεων από σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων και αποβλήτων βιομηχανιών τροφίμων.

Η παρούσα έκθεση ετοιμάστηκε στα πλαίσια συμμόρφωσης με τις διατάξεις του Άρθρου 16 της σχετικής Οδηγίας και στοχεύει στην ενημέρωση των πολιτών και των εμπλεκόμενων μελών για την κατάσταση της διαχείρισης των αστικών λυμάτων και της λάσσης για τα έτη 2007 και 2008.

Πίνακας Περιεχομένων

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	2
1. ΓΕΝΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1.1 Βασικές Πρόνοιες της Οδηγίας για την επεξεργασία Αστικών λυμάτων	4
1.2 Νομικό Πλαίσιο	4
1.3 Θεσμικό Πλαίσιο	5
1.4 Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης των Απαιτούμενων Έργων	5
1.5 Καθορισμός Ευαίσθητων Περιοχών	6
1.6 Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Εφαρμογής	8
2. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΣΑΝ ΑΠΟΡΡΙΨΕΙΣ ΣΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ..	14
2.1 Βαθμός Επεξεργασίας	14
2.2 Επιδόσεις Επεξεργασίας σε ευαίσθητες περιοχές	14
2.3 Επεξεργασία λυμάτων σε οικισμούς που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας»	15
3. ΔΙΚΤΥΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ.....	16
3.1 Δίκτυα Αποχέτευσης σε οικισμούς που εμπίπτουν σε ευαίσθητες περιοχές	16
3.2 Δίκτυα Αποχέτευσης σε οικισμούς που εμπίπτουν σε περιοχές κανονικής ευαισθησίας.....	17
4. ΛΥΜΑΤΟΛΑΣΠΗ	18
5. ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ.....	19
6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΨΕΩΝ ΑΠΟ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ ΤΑ ΕΤΗ 2007 ΚΑΙ 2008	20
7. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ (ΆΡΘΡΟ 13).....	22

1. ΓΕΝΙΚΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1.1 Βασικές Πρόνοιες της Οδηγίας για την επεξεργασία Αστικών Λυμάτων

Η Οδηγία 91/271/ΕΟΚ για την επεξεργασία αστικών λυμάτων, εφεξής καλούμενη «Οδηγία», αφορά τη συλλογή, την επεξεργασία και τη διάθεση αστικών λυμάτων και υγρών αποβλήτων από ορισμένους βιομηχανικούς τομείς. Η Οδηγία καθορίζει άμεσα ή έμμεσα το απαιτούμενο επίπεδο επεξεργασίας, που πρέπει να παρέχεται από τις εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων, καθώς και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης των απαιτούμενων έργων ανάλογα με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό ή όπως αναφέρεται στην Οδηγία, με τον ισοδύναμο πληθυσμό (ι.π.).

Κύριος στόχος της Οδηγίας, η οποία θεσμοθετήθηκε σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης το 1991, είναι η προστασία του υδάτινου περιβάλλοντος από τις αρνητικές επιπτώσεις που προκαλεί η διάθεση ανεπεξέργαστων ή ανεπαρκώς επεξεργασμένων αστικών λυμάτων και των παραπροϊόντων τους (ιλύς), καθώς και η απόρριψη λυμάτων από ορισμένους βιομηχανικούς κλάδους.

Βασικές πρόνοιες της Οδηγίας είναι:

(α) η εγκατάσταση κεντρικών αποχετευτικών δικτύων και σταθμών επεξεργασίας λυμάτων σε κοινότητες και δήμους με ισοδύναμο πληθυσμό μεγαλύτερο από 2.000 άτομα,

(β) η παρακολούθηση της ποιότητας των απορρίψεων από τους σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων και τους σταθμούς επεξεργασίας αποβλήτων ορισμένων βιομηχανιών τροφίμων,

(γ) η έκδοση Αδειών Απόρριψης στους Φ.Ε. των σταθμών επεξεργασίας και στο ΤΑΥ για τη διάθεση των επεξεργασμένων λυμάτων και της λάσπης,

(δ) η υποβολή εκθέσεων, σύμφωνα με τις πρόνοιες των άρθρων 15, 16 και 17.

1.2 Νομικό Πλαίσιο

Η εναρμόνιση της Κύπρου με την Οδηγία 91/271/ΕΟΚ έγινε μέσα από τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών Νόμους του 2002 μέχρι 2009 (106(I)/2002 – βασικός Νόμος) και με τον περί Αποχετεύσεων Τροποποιητικό Νόμο (Αρ. 108(I)/2004). Επίσης, μέσω:

(α) των περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Απόρριψη Αστικών Λυμάτων) Κανονισμών του 2003 (Κ.Δ.Π. 772/2003),

(β) του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Ευαίσθητες Περιοχές σε Απορρίψεις Αστικών Λυμάτων) Διατάγματος 2004 (Κ.Δ.Π. 111/2004),

(γ) του περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Γενικοί Όροι Απόρριψης Αποβλήτων από Σταθμούς Επεξεργασίας Αστικών Λυμάτων) Διατάγματος του 2005 (Κ.Δ.Π. 269/2005), και

(δ) του Περί Κυβερνητικών Υδατικών Έργων (Βαθιά Γωνιά) Διατάγματος του 2005 (Κ.Δ.Π. 79/2005).

(ε) του Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής (Κ.Δ.Π. 263/2007).

1.3 Θεσμικό Πλαίσιο

Η αρμόδια αρχή για εφαρμογή των περισσότερων άρθρων της Οδηγίας στην Κύπρο είναι ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Το Τμήμα Περιβάλλοντος και το Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων έχουν την γενική ευθύνη για την εφαρμογή της Οδηγίας με καθορισμένο καταμερισμό ευθυνών.

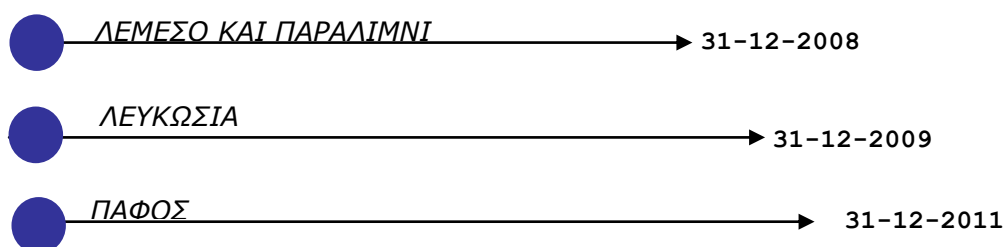
Ο σχεδιασμός, η κατασκευή, η λειτουργία και η συντήρηση αποχετευτικών δικτύων και σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων αποτελούν ευθύνη των Συμβουλίων Αποχετεύσεων με βάση τον περί Αποχετεύσεων Νόμο. Επίσης, τα Συμβούλια Αποχετεύσεων είναι υπεύθυνα για τη χορήγηση αδειών σύνδεσης σε βιομηχανίες με καθορισμένους όρους. Η αρμόδια αρχή για την εφαρμογή του παραπάνω Νόμου είναι το Υπουργικό Συμβούλιο.

1.4 Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης των Απαιτούμενων Έργων

Η μεταβατική προθεσμία για την εγκατάσταση αποχετευτικών συστημάτων και σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων στην Κύπρο είναι η 31^η Δεκεμβρίου του έτους 2012 για όλους τους οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό άνω των 2000, ενώ υπάρχουν τρεις ενδιάμεσες προθεσμίες για 4 οικισμούς με ισοδύναμο πληθυσμό μεγαλύτερο των 15.000.

Για την εφαρμογή των υπολοίπων άρθρων της Οδηγίας η ημερομηνία συμμόρφωσης είναι η ημερομηνία ένταξης στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα, 1.5.2004.

Χρονοδιάγραμμα υλοποίησης έργων (αποχετευτικών συστημάτων και σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων)

Τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν ότι τα αποχετευτικά δίκτυα σχεδιάζονται, κατασκευάζονται και συντηρούνται σύμφωνα με την καλύτερη τεχνογνωσία που δεν επιβάλλει υπερβολικό κόστος, αναφορικά με τον όγκο και τα χαρακτηριστικά των αποβλήτων, την αποφυγή διαρροών και την μείωση της ρύπανσης των νερών από υπερχειλίσεις όμβριων. Τα κράτη μέλη πρέπει, επίσης, να διασφαλίζουν ότι οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων σχεδιάζονται, κατασκευάζονται, λειτουργούν και συντηρούνται με τρόπο που να διασφαλίζεται η ικανοποιητική τους απόδοση κάτω από κανονικές καιρικές συνθήκες και να πληρούνται οι απαιτήσεις της Οδηγίας. Στο σχεδιασμό πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι εποχιακές μεταβολές.

Η οδηγία θέτει συγκεκριμένες απαιτήσεις για τις απορρίψεις των σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων ανάλογα με το είδος του αποδέκτη (ευαίσθητος / κανονικός).

1.5 Καθορισμός Ευαίσθητων Περιοχών

Σύμφωνα με την Οδηγία προβλέπεται ο καθορισμός κανονικών, ευαίσθητων και λιγότερο ευαίσθητων αποδεκτών (επιφανειακά νερά στα οποία γίνεται άμεσα ή έμμεσα διάθεση αστικών λυμάτων). Τα κριτήρια για χαρακτηρισμό των επιφανειακών νερών ως ευαίσθητες περιοχές είναι ο ευτροφισμός ή κίνδυνος ευτροφισμού, η αυξημένη παρουσία νιτρικών και η ανάγκη περαιτέρω επεξεργασίας για να ικανοποιούνται οι απαιτήσεις άλλων Οδηγιών.

Ανάλογα με τον χαρακτηρισμό των αποδεκτών και σε συνδυασμό με τον εξυπηρετούμενο πληθυσμό, η Οδηγία καθορίζει το απαιτούμενο επίπεδο επεξεργασίας των λυμάτων που επιτρέπεται να απορρίπτονται, δηλαδή πρωτοβάθμια, δευτεροβάθμια ή τριτοβάθμια επεξεργασία. Τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε ο κατάλογος των ευαίσθητων περιοχών να επανεξετάζεται τουλάχιστον κάθε τέσσερα χρόνια.

Η Κύπρος καθόρισε τις ευαίσθητες περιοχές για απορρίψεις αστικών λυμάτων με το περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών (Ευαίσθητες Περιοχές σε Απορρίψεις Αστικών Λυμάτων) Διάταγμα του 2004 (Κ.Δ.Π. 111/2004).

Επαναξιολόγηση των ευαίσθητων περιοχών έγινε στις 7.7.2008 και αποφασίστηκε η παραμονή των ίδιων υδάτινων σωμάτων στον κατάλογο των ευαίσθητων περιοχών για τα επόμενα τέσσερα (4) χρόνια.

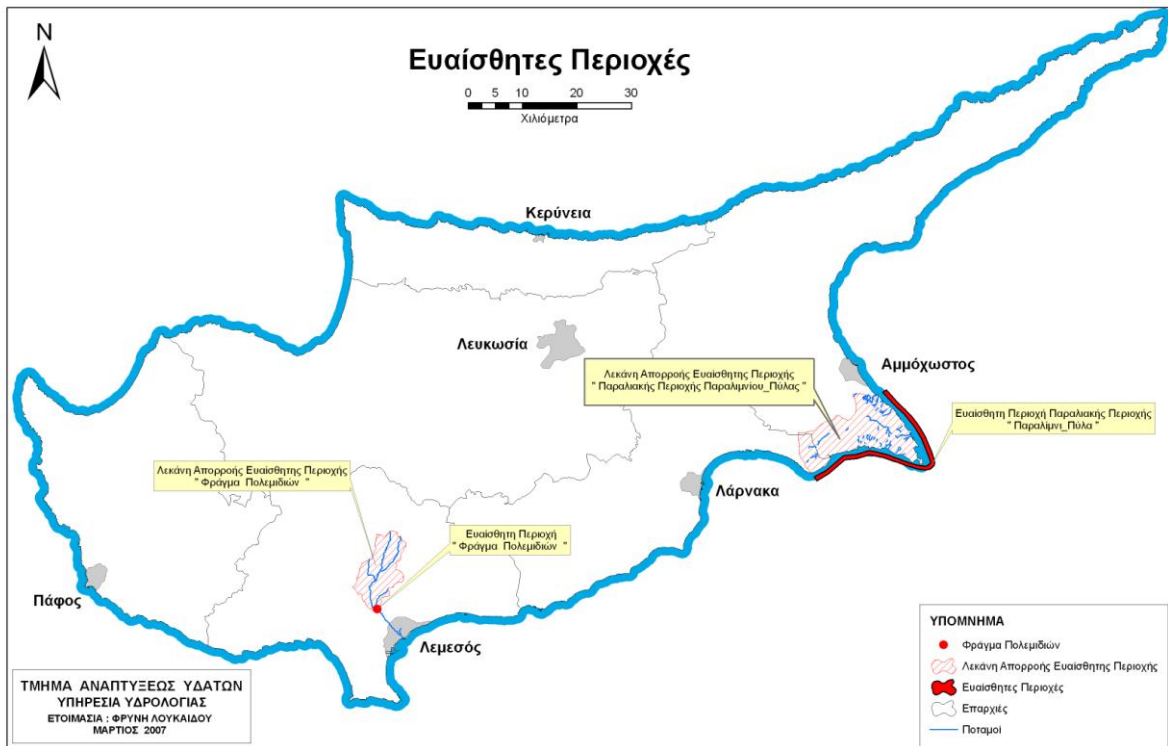
Ο πίνακας 1.5.1, που ακολουθεί παρουσιάζει τους θεσμοθετημένους ευαίσθητους αποδέκτες στην Κύπρο όπως έχουν καθοριστεί το 2004 και παραμένουν σε ισχύ μέχρι το 2012.

Πίνακας 1.5.1: Πίνακας ευαίσθητων αποδεκτών στην Κύπρο

A/A	Ευαίσθητοι αποδέκτες
1	Ο υδατοφράκτης Πολεμιδιών
2	Τα Παράκτια νερά κοκκινοχωριών που εκτείνονται από το Δήμο Παραλιμνίου μέχρι το ακρωτήριο της Πύλας

Η Κύπρος έκρινε ότι δεν είναι περιβαλλοντικά σκόπιμος ο χαρακτηρισμός λιγότερο ευαίσθητων αποδεκτών, εφόσον οι εγκαταστάσεις επεξεργασίας λυμάτων σχεδιάζονται και κατασκευάζονται στις πλείστες των περιπτώσεων ώστε να παρέχουν τριτοβάθμια επεξεργασία.

Παρακάτω παρουσιάζονται οι χάρτες με τις ευαίσθητες περιοχές/ αποδέκτες και τις λεκάνες απορροής των ευαίσθητων περιοχών, καθώς και οι οικισμοί που βρίσκονται σε αυτές.

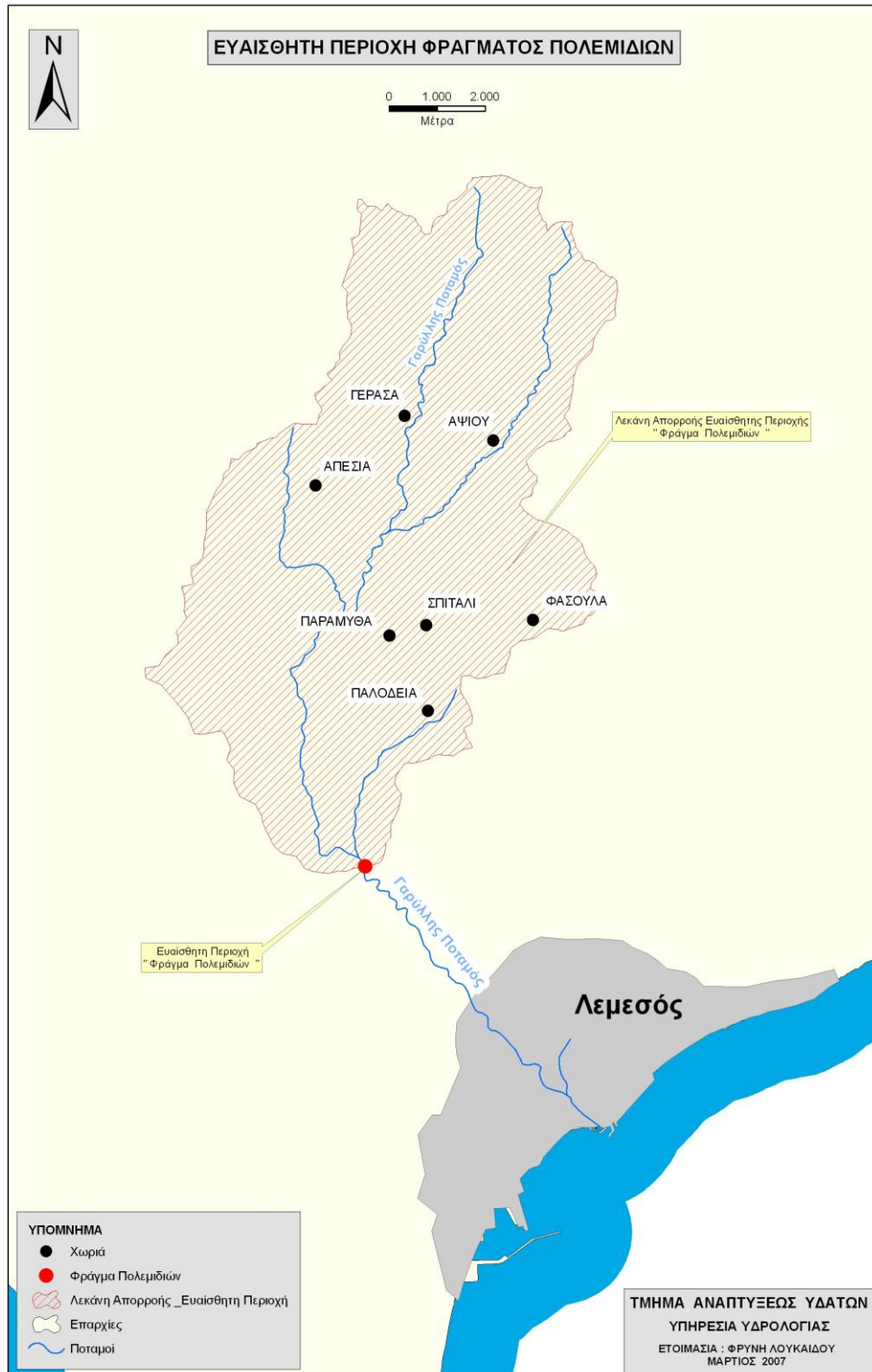

Χάρτης 1.5.1: Ευαίσθητες Περιοχές

Χάρτης 1.5.2: Παράκτια νερά Κοκκινόχωριών

Χάρτης 1.5.3: Φράγμα Πολεμιδιών

1.6 Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Εφαρμογής

Το Πρόγραμμα Εφαρμογής του 2008 περιλαμβάνει **57 οικισμούς**, με ισοδύναμο πληθυσμό πέραν των 2.000 ατόμων και συνολικό φορτίο 860.000 ι.π. Οι οικισμοί διαχωρίζονται σε:

- 7 αστικούς με συνολικό ι.π. : 630.000 ι.π. (73%)
- 50 αγροτικούς με συνολικό ι.π. : 230.000 ι.π (27%)

Η Κύπρος έχει διαμορφώσει το Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Εφαρμογής για την εγκατάσταση δικτύων συλλογής και σταθμών επεξεργασίας λυμάτων, το οποίο υποβλήθηκε προς την ΕΕ, τον Ιανουάριο του 2009.

Πίνακας 1.6.1: 7 Αστικοί Οικισμοί

A/A	Οικισμός	Ονομαστικό Φορτίο Οικισμού με βάση το Πρόγραμμα Εφαρμογής 2008, (ι.π.)
1.	Λευκωσία (7 διοικητικές)	220.000
1.1	Δήμος Λευκωσίας	50.000
1.2	Δήμος Στροβόλου	68.000
1.3	Δήμος Λακατάμιας	36.000
1.4	Δήμος Αγλαντζιάς	21.000
1.5	Δήμος Έγκωμης	19.000
1.6	Δήμος Λατσιών	14.000
1.7	Δήμος Αγίου Δομετίου	12.000
2.	Λεμεσός (9 διοικητικές Οντότητες)	145.000
2.1	Δήμος Λεμεσού (Κέντρο)	95.000
2.2	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών (Κάτω περιοχή)	2.500
2.3	Δήμος Μέσα Γειτονιάς (κέντρο)	9.500
2.4	Δήμος Γερμασόγειας (κέντρο)	11.500
2.5	Δήμος Αγίου Αθανασίου (κέντρο)	9.800
2.6	Πύργος (Τουριστική Περιοχή)	2.900
2.7	Παρεκκλησιά (Τουριστική Περιοχή)	2.500
2.8	Άγιος Τύχωνας (Τουριστική Περιοχή)	9.300
2.9	Μουταγιάκα (Τουριστική Περιοχή)	2.000
3.	Αγία Φύλα (5 διοικητικές)	55.000
3.1	Δήμος Λεμεσού (Άνω περιοχή)	23.000
3.2	Δήμος Κάτω Πολεμιδιών (Κέντρο)	17.200
3.3	Δήμος Μέσα Γειτονιάς (Άνω περιοχή)	6.500
3.4	Δήμος Γερμασόγειας (Άνω περιοχή)	2.300
3.5	Δήμος Αγίου Αθανασίου (Άνω περιοχή)	6.000
4.	Λάρνακα (4 διοικητικές)	70.000
4.1	Δήμος Λάρνακας	67.000
4.2	Ορόκλινη (Τουριστική Περιοχή)	1.000
4.3	Λειβάδια (Τουριστική Περιοχή)	1.000
4.4	Πύλα (Τουριστική Περιοχή)	1.000
5.	Πάφος (2 διοικητικές Οντότητες)	67.000
5.1	Δήμος Πάφου	56.500
5.2	Δήμος Γεροσκήπου	10.500
6	Αγία Νάπα	27.500
7	Παραλίμνι	45.500
	ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΤΙΟΥ ΑΣΤΙΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ	630.000

Πίνακας 1.6.2: 50 Αγροτικοί Οικισμοί

A/A	Κοινότητες / Δήμοι	Ισοδύναμος Πληθυσμός με βάση το Πρόγραμμα εφαρμογής του 2008 (ι.π.)
	Επαρχία Λευκωσίας	49.000
1	Περιστερώνα	2.300
2	Αστρομερίτης	2.400
3	Ακάκι	3.000
4	Λυθροδόντας	3.500
5	Παλιομέτοχο	4.500
6	Κοκκινотριμιθιά	3.500
7	Δάλι	7.000
8	Πέρα Χωριό - Νήσου	4.000
9	Λύμπια	2.300
10	Κακοπετριά	2.500
11	Τσέρι	6.000
12	Γέρι	8.000
	Επαρχία Λεμεσού	50.300
13	Κυπερούντα	2.200
14	Πάνω Πλάτρες	2.000
15	Αγρός	2.500
16	Πελένδρι	2.200
17	Ύψωνας	7.800
18	Κολόσσι	4.500
19	Επισκοπή	3.500
20	Τραχώνι	3.500
21	Πισσούρι	3.000
22	Πάνω Πολεμίδα	3.500
23	Άγιος Τύχωνας (κέντρο)	7.000
24	Μουταγιάκα (κέντρο)	3.800
25	Παρεκκλησιά (κέντρο)	2.500
26	Πύργος (κέντρο)	2.300
	Επαρχία Λάρνακας	69.100
27	Αραδίππου	16.000
28	Κίτι	3.800
29	Περβόλια	5.000
30	Δρομολαξιά	5.200
31	Λειβάδια (κέντρο)	5.500
32	Αθηνού	4.500
33	Ορμήδεια	4.200
34	Ξυλοτύμπου	3.500
35	Ξυλοφάγου	5.300
36	Πύλα (κέντρο)	2.800
37	Μενεού	2.300
38	Ορόκλινη (κέντρο)	11.000
	Επαρχία Αμμοχώστου	26.100
39	Αυγόρου	4.500
40	Σωτήρα	5.400
41	Λιοπέτρι	4.500
42	Φρέναρος	3.300

43	Άχνα	2.400
44	Δερύνεια	6.000
	Επαρχία Πάφου	35.500
45	Πόλη Χρυσοχούς	5.500
46	Πέγεια	7.000
47	Έμπα	5.500
48	Χλώρακα	10.000
49	Κισσόνεργα	3.500
50	Τάλα	4.000
ΣΥΝΟΛΟ ΦΟΡΤΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΩΝ ΟΙΚΙΣΜΩΝ		230.000

Το πρόγραμμα περιλαμβάνει 57 οικισμούς οι οποίοι αντιστοιχούν σε ισοδύναμο πληθυσμό 860.000 ατόμων. Σχετικός Χάρτης που απεικονίζει το Αναθεωρημένο Πρόγραμμα Υλοποίησης παρατίθεται παρακάτω.

Στον Πίνακα 1.6.3 που ακολουθεί, παρουσιάζονται οι οικισμοί ανά κατηγορία μεγέθους, ενώ στον Πίνακα 1.6.4 η κατηγοριοποίηση γίνεται ανάλογα με τον τελικό αποδέκτη (ευαίσθητη και λεκάνη απορροής ευαίσθητης περιοχής ή κανονική περιοχή).

Πίνακας 1.6.3: Κατηγοριοποίηση «Οικισμών» ανάλογα με το μέγεθος

Κατηγορίες οικισμών	Αριθμός Οικισμών	Σύνολο ι.π.
από 2.000 μέχρι 10.000 ι.π.	47	193.000
από 10.000 μέχρι 15.000 ι.π.	2	21.000
από 15.000 μέχρι 150.000 ι.π.	7	426.000
Πέραν των 150.000 ι.π.	1	220.000
ΣΥΝΟΛΟ	57	860.000

Πίνακας 1.6.4: «Οικισμοί» ανάλογα με το μέγεθος και τον τελικό αποδέκτη

Κατηγορίες οικισμών	Κανονικές Περιοχές		Ευαίσθητες Περιοχές		ΣΥΝΟΛΟ	
	Αρ.	ι.π.	Αρ.	ι.π.	Αρ.	ι.π.
από 2.000 μέχρι 10.000 ι.π.	43	173.800	4	19.200	47	193.000
από 10.000 μέχρι 15.000 ι.π.	2	21.000	0	0	2	21.000
από 15.000 μέχρι 150.000 ι.	4	208.000	3	218.000	7	426.000
Πέραν των 150.000 ι.π.	1	220.000	0	0	1	220.000
ΣΥΝΟΛΟ	50	622.800	7	237.200	57	860.000
%	88%	72%	12%	28%	100%	100%

Ο αριθμός των 57 οικισμών, δεν αντιστοιχεί σε ίσο αριθμό εγκαταστάσεων επεξεργασίας λυμάτων, δεδομένου ότι υπάρχουν συμπλεγματοποιήσεις οικισμών. Σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρόγραμμα εφαρμογής λόγω των συμπλεγματοποιήσεων θα υπάρχουν τριάντα (30) σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων με την υλοποίηση του προγράμματος. Ο Πίνακας 1.6.5 παρουσιάζει αναλυτικά τον αριθμό των σταθμών επεξεργασίας λυμάτων σε σχέση με την κατηγοριοποίηση των οικισμών.

Πίνακας 1.6.5: Αριθμός σταθμών ανάλογα με την κατηγορία οικισμού

Κατηγορίες οικισμών	Αριθμός σταθμών	Σύνολο ι.π.
από 2.000 μέχρι 10.000 ι.π.	11	54.400
από 10.000 μέχρι 15.000 ι.π.	1	11.000
από 15.000 μέχρι 150.000 ι.π.	17	994.166
Πέραν των 150.000 ι.π.	1	202.000
ΣΥΝΟΛΟ	30	1.261.566

2. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΛΥΜΑΤΩΝ ΣΕ ΟΙΚΙΣΜΟΥΣ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΟΠΟΙΟΥΣΑΝ ΑΠΟΡΡΙΨΕΙΣ ΣΕ ΕΥΑΙΣΘΗΤΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ

Το έτος 2008, η Κύπρος είχε επτά (7) οικισμούς με ι.π. μεγαλύτερο από 2000 οι οποίοι πραγματοποιούν απορρίψεις στις δύο ευαίσθητες περιοχές ή στις λεκάνες απορροής των ευαίσθητων περιοχών. Οι τρεις οικισμοί, με ι.π. άνω των 10.000, οι οποίοι θα πρέπει να παρέχουν αυστηρότερη επεξεργασία των αστικών τους λυμάτων είναι το Παραλίμνι (CY32), η Αγία Νάπα (CY31) και η Λεμεσός (CY51). Οι υπόλοιποι τέσσερις με ι.π. μεταξύ 2.000 και 10.000 είναι η Σωτήρα (CY302), το Λιοπέτρι (CY303), η Δερύνεια (CY306) και η Ξυλοφάγου (CY410).

2.1 Βαθμός Επεξεργασίας

Και οι τρεις οικισμοί με ι.π. άνω των 10.000 επιτύγχαναν αυστηρότερη επεξεργασία αφού στον σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων Παραλιμνίου - Αγίας Νάπας και Λεμεσού, χρησιμοποιούνταν τεχνικές που επιτύγχαναν αφαίρεση του ολικού αζώτου και ολικού φωσφόρου στα επίπεδα που προνοεί η Οδηγία.

Η κατάσταση για το έτος 2008 είχε ως εξής:

- Οι δύο οικισμοί, το Παραλίμνι και η Αγία Νάπα, διέθεταν αυστηρότερη επεξεργασία για όλο το ονομαστικό φορτίο των οικισμών με τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις για την αφαίρεση αζώτου και φωσφόρου. Τα κατασκευαστικά έργα για την αναβάθμιση του κοινού σταθμού επεξεργασίας των λυμάτων των δύο οικισμών είχαν ολοκληρωθεί 1.9.2007.
- Ο οικισμός Λεμεσός, επιτύγχανε αυστηρότερη επεξεργασία διαθέτοντας τις απαιτούμενες εγκαταστάσεις για την αφαίρεση αζώτου και φωσφόρου και επίσης συμμορφωνόταν με την Οδηγία.

Πίνακας 2.1.1: Βαθμός επεξεργασίας οικισμών που πραγματοποιούσαν απορρίψεις σε ευαίσθητες περιοχές με ι.π. > 10.000

Κύπρος	Βαθμός επεξεργασίας σε οικισμούς με ι.π. > 10.000			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο (ι.π.)	%
2008				
Σύνολο	3	100,0	218.000	100,0
Αυστηρότερη επεξεργασία	3	100	218.000	100,0
Μη συμμορφούμενοι	0	0	0	0
Συμμορφούμενοι	3	100	218.000	100

2.2 Επιδόσεις Επεξεργασίας σε ευαίσθητες περιοχές

Οι επιδόσεις επεξεργασίας αξιολογήθηκαν στους 3 οικισμούς με ι.π. > 10.000 που πραγματοποιούν απορρίψεις σε ευαίσθητες περιοχές ή σε λεκάνες απορροής ευαίσθητων περιοχών και διέθεταν επεξεργασία για όλο το φορτίο τους.

Πίνακας 2.2.1: Επιδόσεις επεξεργασίας σε οικισμούς που εμπίπτουν σε ευαίσθητες περιοχές

Κύπρος	Επιδόσεις επεξεργασίας σε οικισμούς με ι.π. > 10.000			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο (ι.π.)	%
2008				
Σύνολο	3	100,0	218.000	100,0
Αυστηρότερη επεξεργασία	3	100,0	218,000	100,0
Συμμόρφωση με παρακολούθηση	3	100,0	218.000	100,0
Μη συμμορφούμενοι	0	0	0	0
Συμμορφούμενοι	3	100,0	218,000	100,0

2.3 Επεξεργασία λυμάτων σε οικισμούς που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας»

Το έτος 2008, η Κύπρος διέθετε 50 οικισμούς που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας».

Πίνακας 2.3.1: Βαθμός επεξεργασίας σε οικισμούς που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας»

Κύπρος	Οικισμοί που εμπίπτουν σε περιοχές κανονικής ευαισθησίας			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο (ι.π.)	%
2008				
Σύνολο	50	100,0	622,800	100,0
Μη συμμορφούμενοι	44	88	602,900	96,8
Συμμορφούμενοι	6	12	19,900	3,2

Έξι (6) οικισμοί από τους πενήντα (50), με συνολικό φορτίο 19.900 ι.π., διαθέτουν σταθμούς με δευτεροβάθμια τουλάχιστον επεξεργασία και έχουν συμμορφωθεί με το άρθρο 4 της οδηγίας. Οι οικισμοί αυτοί αντιπροσωπεύουν μόνο το 3,2% του συνολικού φορτίου των λυμάτων οικισμών που πραγματοποιούσαν απορρίψεις σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας». Οι οικισμοί αυτοί είναι οι ακόλουθοι: Δάλι (CY107), Πέρα Χωριό Νήσου (CY108), Κυπερούντα (CY501), Πλάτρες (CY502), Αγρός (CY503) και Πελένδρι (CY504).

Από τους 50 οικισμούς που εμπίπτουν σε περιοχές κανονικής ευαισθησίας, οι 5 είναι οικισμοί με ι.π. > 15.000. Τρεις (3) από αυτούς, της Λάρνακας (CY41), της Πάφου (CY61), και της Λευκωσίας (CY11) δεν καλύπτονται πλήρως από αποχετευτικό δίκτυο και ως εκ τούτου, μόνο μέρος των αστικών λυμάτων υφίσταται επεξεργασία. Τα ποσοστά συμμόρφωσης σε σχέση με τον ι.π. είναι περίπου 50-70% στις περιοχές αυτές. Λόγω των χαμηλών ποσοστών και οι τρεις (3) οικισμοί θεωρούνται ως μη συμμορφούμενοι. Δύο (2) από αυτούς, της Αραδίππου (CY408) και της Αγίας Φύλας (CY52) δεν διαθέτουν καθόλου αποχετευτικό δίκτυο αλλά έχει γίνει ο σχεδιασμός και θα προχωρήσει η διαδικασία για την κατασκευή τους.

Πίνακας 2.3.2: Βαθμός επεξεργασίας σε οικισμούς με ι.π. άνω των 15000 που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας»

Κύπρος	Βαθμός επεξεργασίας σε οικισμούς με ι.π. > 15.000			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο	%
Σύνολο	5	100,0	428,000	100,0
Μη συμμορφούμενοι	5	100,0	428,000	100,0
Συμμορφούμενοι	0	0	0	0

3. ΔΙΚΤΥΑ ΑΠΟΧΕΤΕΥΣΗΣ

3.1 Δίκτυα Αποχέτευσης σε οικισμούς που εμπίπτουν σε ευαίσθητες περιοχές

Το έτος 2008, από τους επτά (7) οικισμούς που εμπίπτουν σε ευαίσθητες περιοχές, οι τρεις (3) είναι οικισμοί με ι.π. των 15000 μέχρι 150000 ατόμων και οι τέσσερις (4) είναι οικισμοί με ι.π. των 2000 μέχρι 10000 ατόμων.

Οι τρεις οικισμοί από τους 7 που εμπίπτουν σε ευαίσθητες περιοχές, είναι οικισμοί με ι.π. > 10.000: το Παραλίμνι (CY32), η Αγία Νάπα (CY31) και η Λεμεσός (CY51). Οι οικισμοί αυτοί διαθέτουν δίκτυα αποχέτευσης.

Πίνακας 3.1.1: Δίκτυα αποχέτευσης σε οικισμούς με ι.π > 10.000 που εμπίπτουν σε ευαίσθητες περιοχές

Κύπρος	Οικισμοί με ι.π. > 10.000 που πραγματοποιούν απορρίψεις σε ευαίσθητες περιοχές			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο	%
Σύνολο	3	100,0	218.000	100,0
Μη συμμορφούμενοι	1	33,3	145.000	66,5
Συμμορφούμενοι	2	66,7	73.000	33,5

Οι οικισμοί Παραλιμνίου (CY32) και Αγίας Νάπας (CY31) διέθεταν δίκτυα αποχέτευσης σχεδόν σε όλο το μέρος των οικισμών (90% και 100%) και έτσι παρουσιάζονται ως συμμορφούμενοι οικισμοί, ενώ η Λεμεσός είχε δίκτυο στο 79% και έτσι δεν παρουσιάζεται ως συμμορφούμενος οικισμός.

Πίνακας 3.1.2: Δίκτυα αποχέτευσης σε οικισμούς που εμπίπτουν σε ευαίσθητες περιοχές

Κύπρος	Οικισμοί που πραγματοποιούν απορρίψεις σε ευαίσθητες περιοχές			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο	%
Σύνολο	7	100,0	237.200	100,0
Μη συμμορφούμενοι	4	57,1	19.200	8,1
Συμμορφούμενοι	3	42,9	218.000	91,9

3.2 Δίκτυα Αποχέτευσης σε οικισμούς που εμπίπτουν σε περιοχές κανονικής ευαισθησίας

Κατά την κατάσταση του 2008, τα δίκτυα αποχέτευσης και των 6 οικισμών που εξυπηρετούντο από σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων και πραγματοποιούν απορρίψεις σε περιοχές κανονικής ευαισθησίας, με συνολικό φορτίο 19.900 ι.π., βρίσκονταν σε συμμόρφωση με το άρθρο 3 της οδηγίας.

Πίνακας 3.2.1: Δίκτυα αποχέτευσης σε οικισμούς που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας»

Κύπρος	Οικισμοί που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας»			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο	%
Σύνολο	50	100,0	622,800	100,0
Μη συμμορφούμενοι	44	88	602,900	96,8
Συμμορφούμενοι	6	12	19,900	3,2

Από τους 50 οικισμούς που εμπίπτουν σε περιοχές κανονικής ευαισθησίας, οι 5 είναι οικισμοί με ι.π. > 15.000. Τρεις (3) από αυτούς, της Λάρνακας (CY41), της Πάφου (CY61), και της Λευκωσίας (CY11) δεν καλύπτονται πλήρως από αποχετευτικό δίκτυο και ως εκ τούτου, μόνο μέρος των αστικών λυμάτων υφίσταται επεξεργασία. Τα ποσοστά συμμόρφωσης σε σχέση με τον ι.π. είναι περίπου 50-70% στις περιοχές αυτές. Λόγω των χαμηλών ποσοστών και οι τρεις (3) οικισμοί θεωρούνται ως μη συμμορφούμενοι. Δύο (2) από αυτούς, της Αραδίππου (CY408) και της Αγίας Φύλας (CY52) δεν διαθέτουν καθόλου αποχετευτικό δίκτυο αλλά έχει γίνει ο σχεδιασμός και θα προχωρήσει η διαδικασία για την κατασκευή τους.

Πίνακας 3.2.2: Δίκτυα αποχέτευσης σε οικισμούς με ι.π. > 15.000 που εμπίπτουν σε «περιοχές κανονικής ευαισθησίας»

Κύπρος	Οικισμοί με ι.π. > 15.000 που εμπίπτουν σε περιοχές κανονικής ευαισθησίας			
	Αρ.	%	Ονομαστικό Φορτίο	%
Σύνολο	5	100,0	428.000	100,0
Μη συμμορφούμενοι	5	100,0	428.000	100,0
Συμμορφούμενοι	0	0	0	0

4. ΛΥΜΑΤΟΛΑΣΠΗ

Η ποσότητα λυματολάσπης που παράχθηκε στην Κύπρο το 2007 ήταν 7.816 τόνοι ξηρής ύλης (ΞΥ). Το 46% της ποσότητας αυτής χρησιμοποιήθηκε στη γεωργία ως εδαφοβελτιωτικό, το 14% χρησιμοποιήθηκε για συναποτέφρωση σε κλιβάνους τσιμεντοποιείου για σκοπούς παραγωγής ενέργειας και το υπόλοιπο 39% παρέμενε στους σταθμούς επεξεργασίας σε χώρους προσωρινής αποθήκευσης.

Το 2008 παράχθηκαν 7.500 τόνοι ξηρής ύλης (ΞΥ). Το 76% της ποσότητας αυτής χρησιμοποιήθηκε στη γεωργία ως εδαφοβελτιωτικό και το 24% χρησιμοποιήθηκε για συναποτέφρωση σε κλιβάνους τσιμεντοποιείου για σκοπούς παραγωγής ενέργειας.

Πίνακας 4.1: Επαναχρησιμοποίηση και διάθεση λυματολάσπης που παράγεται σε σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων

Κύπρος	Τόνοι ξηρής ύλης		%	
	2007	2008	2007	2008
Συνολική ποσότητα παραγόμενης λυματολάσπης	7.816	7.500		
Γεωργία	3.624	5.677	46	76
Χωματερές	0	0	0	0
Αποτέφρωση	1.118	1.824	14	24
Άλλοι τρόποι (αποθήκευση)	3.074	0	39	0

Λάσπη από τον σταθμό επεξεργασίας αστικών λυμάτων της Λάρνακας

5. ΑΔΕΙΕΣ ΑΠΟΡΡΙΨΗΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ

Οι απορρίψεις επεξεργασμένων λυμάτων και λάσπης πρέπει να γίνονται με βάση όρους που τίθενται στις Άδειες Απόρριψης Αποβλήτων, και που πληρούν τις απαιτήσεις της Οδηγίας, όσον αφορά το βαθμό επεξεργασίας. Οι Άδειες ανανεώνονται κάθε τέσσερα χρόνια.

Η Αρμόδια Αρχή παρακολουθεί τις απορρίψεις των επεξεργασμένων λυμάτων για συγκεκριμένες ποιοτικές παραμέτρους, σε καθορισμένες συχνότητες δειγματοληψίας καθώς και τις ποσότητες και ποιότητα της λάσπης που απορρίπτεται. Παρακολουθείται επίσης, η ποιότητα των νερών και των εδαφών στα σημεία απόρριψης ώστε να διαπιστωθούν τυχόν επιπτώσεις στο περιβάλλον.

Η Οδηγία ενθαρρύνει τα κράτη μέλη για να επαναχρησιμοποιούν, κατά το δυνατόν, τα επεξεργασμένα λύματα και τη λάσπη που παράγεται.

Άδειες έχουν δοθεί στους σταθμούς που αναφέρονται στον Πίνακα 5.1 που ακολουθεί.

Πίνακας 5.1: Εγκαταστάσεις σταθμών επεξεργασίας αστικών λυμάτων που έχουν εξασφαλίσει Άδεια Απόρριψης Αποβλήτων

A/A	Όνομα εγκατάστασης	Αριθμός Άδειας Απόρριψης Αποβλήτων
1	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Αγρού	16/2007
2	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Ιδαλίου	88/2008
3	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Π. Πλατρών	89/2008
4	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Πελενδριού	90/2008
5	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Κυπερούντας	91/2008
6	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Παραλιμνίου - Αγίας Νάπας	85/2008 (ΤΑΥ ¹), 86/2008 (Σ.Α. Παραλίμνι), 87/2008 (Σ.Α. Αγία Νάπα)
7	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Λεμεσού - Αμαθούντας	60/2008, 61/2008 (ΤΑΥ ¹)
8	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Λάρνακας	54/2008, 55/2008 (ΤΑΥ ¹)
9	Σταθμός Επεξεργασίας Λυμάτων Πάφου	52/2008, 53/2008 (ΤΑΥ ¹)
10	Σταθμός Επεξεργασίας Οικιακών Λυμάτων και Βιομηχανικών Αποβλήτων Βαθείας Γωνιάς	105/2008

6. ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΤΗΣ ΠΟΙΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΑΠΟΡΡΙΨΕΩΝ ΑΠΟ ΣΤΑΘΜΟΥΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΣΤΙΚΩΝ ΛΥΜΑΤΩΝ ΤΑ ΕΤΗ 2007 ΚΑΙ 2008

Στα πλαίσια του άρθρου 15 της Οδηγίας εφαρμόστηκε πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας των απορρίψεων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων οι οποίοι εμπίπτουν στην Οδηγία. Το πρόγραμμα παρακολούθησης ξεκίνησε το 2007. Σύμφωνα με το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε η παρακολούθηση των απορρίψεων από δέκα (10) σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων το έτος 2007 και έντεκα (11) σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων το έτος 2008. Στο πρόγραμμα, περιλαμβάνονταν οι ακόλουθοι σταθμοί επεξεργασίας αστικών λυμάτων:

- ❖ Βαθιάς Γωνιάς
- ❖ Λευκωσίας (Ανθούπολης)
- ❖ Λεμεσού – Αμαθούντας
- ❖ Λάρνακας
- ❖ Πάφου
- ❖ Παραλιμνίου – Αγίας Νάπας
- ❖ Ιδαλίου
- ❖ Αγρού
- ❖ Π. Πλατρών
- ❖ Κυπερούντας
- ❖ Πελενδριού

Όλοι οι πιο πάνω σταθμοί εφαρμόζουν τριτοβάθμια επεξεργασία. Ο σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων Λευκωσίας (Ανθούπολης) ξεκίνησε τη λειτουργία του ως τριτοβάθμιας επεξεργασίας το Φεβρουάριο του 2008. Επιπλέον, ο σταθμός τριτοβάθμιας επεξεργασίας Πελενδριού ξεκίνησε τη λειτουργία του το 2008 γι' αυτό δεν υπάρχουν δεδομένα για το 2007.

Τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης για τα έτη 2007 και 2008, για κάθε σταθμό ξεχωριστά είναι καταχωρημένα σε σχετική βάση δεδομένων στο Τμήμα Περιβάλλοντος. Οι παράμετροι για τις οποίες διεξάχθηκε η παρακολούθηση είναι BOD, COD και SS. Ο αριθμός των δειγματοληψιών που διεξάχθηκαν παρουσιάζονται στον Πίνακα 6.1.

Πίνακας 6.1: Αριθμός δειγματοληψιών σύμφωνα με το πρόγραμμα παρακολούθησης απορρίψεων από σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων για τα έτη 2007 και 2008

Σταθμός επεξεργασίας αστικών λυμάτων	Συνολικός αριθμός δειγμάτων που λήφθηκαν το 2007	Συνολικός αριθμός δειγμάτων που λήφθηκαν το 2008
Βαθιάς Γωνιάς	23	24
Λευκωσίας (Ανθούπολης)	-	19
Λεμεσού – Αμαθούντας	23	24
Λάρνακας	23	24
Πάφου	23	24
Αγίας Νάπας/Παραλιμνίου	21	24
Ιδαλίου	12	12
Αγρού	12	12
Π. Πλατρών	12	12
Κυπερούντας	12	12
Πελενδριού	-	11

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα του προγράμματος παρακολούθησης, παρατηρήθηκε ότι οι σταθμοί Βαθιάς Γωνιάς, Λευκωσίας, Λεμεσού – Αμαθούντας, Λάρνακας, Πάφου και Αγίας Νάπας – Παραλιμνίου παρουσιάζουν υψηλό ποσοστό συμμόρφωσης απορρίψεων.

Σε ότι αφορά τις απορρίψεις από τους σταθμούς επεξεργασίας λυμάτων των αγροτικών οικισμών τα ποσοστά συμμόρφωσης είναι χαμηλότερα.

7. ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΑΠΟΒΛΗΤΑ (ΆΡΘΡΟ 13)

Η Οδηγία εκτός από τα αστικά απόβλητα, αναφέρεται και στα υγρά απόβλητα από συγκεκριμένους κλάδους της βιομηχανίας τροφίμων, τα οποία δεν διοχετεύονται σε δίκτυα αποχέτευσης ούτε οδηγούνται προς σταθμούς επεξεργασίας αστικών λυμάτων ή σε άλλους κεντρικούς σταθμούς επεξεργασίας αλλά έχουν ιδιόκτητο σταθμό επεξεργασίας.

Η Οδηγία σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο Άρθρο 13, καθορίζει ότι βιομηχανίες με παραγόμενο συνολικό οργανικό φορτίο μεγαλύτερο από 4.000 ι.π., θα πρέπει να επεξεργάζονται το φορτίο αυτό πριν την απόρριψή του στο υδάτινο περιβάλλον, τηρώντας τους όρους διάθεσης που καθορίζουν οι Άδειες Απόρριψης Αποβλήτων τις οποίες έχουν εξασφαλίσει οι βιομηχανίες.

Στην Κύπρο εννέα (9) βιομηχανίες τροφίμων εμπίπτουν στις πρόνοιες του Άρθρου 13. Αυτές περιλαμβάνουν μια βιομηχανία γαλακτοκομικών, μια ζυθοβιομηχανία, τρία πτηνοσφαγεία και τέσσερα σφαγεία με συνολικό οργανικό φορτίο 108.200 ι.π.

Ο πίνακας 7.1, που ακολουθεί, παρουσιάζει τους βιομηχανικούς κλάδους που εμπίπτουν στις διατάξεις της Οδηγίας και το αντίστοιχο μέγεθός τους σε ισοδύναμο πληθυσμό.

Πίνακας 7.1: Βιομηχανικά Απόβλητα που δεν εμπίπτουν σε κεντρικά συστήματα επεξεργασίας αποβλήτων

Κύπρος - Βιομηχανίες	Οργανικό φορτίο από βιομηχανίες του Άρθρου 13 της Οδηγίας (ι.π.)	Αρ. Βιομηχανιών	Οργανικό φορτίο σε συμμόρφωση με το Άρθρο 13 (ι.π.)	%
Γαλακτοβιομηχανία	20.000	1	20.000	100.0
Ζυθοβιομηχανία	22.000	1	22.000	100.0
Πτηνοσφαγεία	19.200	3	19.200	100.0
Σφαγεία	47.000	4	47.000	100.0
Σύνολο	100.200	9	108.200	100.0